

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Är du verkligen säker på att vi menar samma sak nu...?

En studie om elevers förväntningar på och åsikter kring verksamheten inom kulturskolan

Attila Bokor . Henrik Hedman . Gustaf Holmér

Examensarbete i LAU370

Handledare: Jan Eriksson

Examinator: Eva Nässén

Rapportnummer: HT10-6110-06

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen.

Titel: Är du verkligen säker på att vi menar samma sak nu...?

En studie om elevers förväntningar på och åsikter kring verksamheten inom kulturskolan

Författare: Attila Bokor, Henrik Hedman, Gustaf Holmér

Termin och år: Ht 2010

Kursansvarig institution: För LAU370/LAU390/LAU395: Sociologiska institutionen

Handledare: Jan Eriksson

Examinator: Eva Nässén

Rapportnummer: HT10-6110-06

Nyckelord: Musikskolan, Kulturskolan, identitet, musik, kultur, lärarroll, förväntningar, attityder.

Sammanfattning: Syftet med vår studie att kartlägga elevers åsikter, attityder och förväntningar på verksamheten vid olika kulturskolor i Sverige. Studien bygger på en kvantitativ enkätundersökning ur vilken vi samlade information för att söka djupare kunskap om elevers generella inställning till kulturskolan. Lärare och elever har fått svara på frågor rörande bl.a. hur de upplever undervisningen och kulturskolan som social mötesplats. Vi har sedan jämfört vårt forskningsresultat med tidigare forskning inom musikpedagogik och ungdomars musikliv. Vårt resultat visar bl.a. på att det sociala samspelet mellan musiklekraren och eleven har stor betydelse för elevens attityd till musik och att det därav är viktigt hur verksamheten bemöter varje elev med dess personliga förutsättningar, förväntningar och intresse för att skapa en stimulerande aktivitet.

Förord

Vi har under andra hälften av vår sista termin på vår lärarutbildning, tillsammans arbetat fram den här C-uppsatsen (15 hp). Genom diskussioner med vår handledare har vi fått hjälp med uppsatsens riktning och struktur. Vi har även fått goda råd kring tidigare forskning och relevant litteratur. Vi har arbetat med olika ansvarsområden för att sedan tillsammans diskutera och sammanställa arbetet i sin helhet.

Vi lärde känna varandra tidigt under utbildningen och har sedan dess haft många gemensamma projekt både inom och utanför universitetets väggar. Just därför tyckte vi att det skulle vara väldigt intressant att göra detta arbete tillsammans.

Vi vill härmed också tacka alla som stöttat oss under arbetets gång och vill särskilt tacka vår handledare Jan Eriksson och alla lärare vid de musik- och kulturskolor som arbetat för att göra vår empiriska undersökning genomförbar.

Attila Bokor, Henrik Hedman och Gustaf Holmér - 2011

Innehållsförteckning

1. Inledning	- 1 -
2. Bakgrund och tidigare forskning	- 2 -
2.1 Historik kring musik- och kulturskolan	- 3 -
2.2 Kulturskolan idag	- 4 -
2.3 Målstyrning och verksamheten.....	- 5 -
3. Verksamhetens deltagare	- 8 -
3.1 Instrumentalläraren	- 8 -
3.2 Musikeleven	- 10 -
4. Syfte och frågeställningar	- 11 -
5. Metod	- 12 -
6. Metoddiskussion	- 12 -
7. Resultatredovisning	- 14 -
7.1 Analysmetod	- 14 -
7.2 Analys av respondentgrupp 1 – Elever	- 15 -
7.3 Sammanfattning av respondentgrupp 1:	- 18 -
7.4 Analys av respondentgrupp 2 – Lärare	- 19 -
7.5 Sammanfattning av respondentgrupp 2:	- 21 -
8. Slutdiskussion	- 22 -
8.1 I vilken mån innehåller lektionerna på kulturskolan sådant som eleven anser vara roligt med musik och sitt instrument?	- 22 -
8.2 Finns det ett samspel mellan instrumentlektionerna och elevernas fritidsmusicerande? ..	- 23 -
8.3 Hur påverkar pedagogen elevernas musikintresse?	- 24 -
9. Vidare forskning	- 27 -
Referenslista	- 28 -
Bilagor	- 29 -
Bilaga 1. Jag, kulturskolan och musiken – Elevundersökning	- 29 -
Bilaga 2. Jag, kulturskolan och musiken – Lärarundersökning	- 34 -

1. Inledning

"Det är roligt att musicera och skapa musik. Musik förhöjer livskänslan. Musik ökar välbefinnandet. Det är en stark sinnlig upplevelse att skapa ljud man gillar både för sig själv och tillsammans med andra. Genom att spela musik kan man bli sedd och uppmärksam. Det kan också vara mycket lustfyllt att lära sig behärska ett hantverk, att bli bättre på att spela sitt instrument, att klara av och bemästra svårigheter. Somliga finner stor njutning i att spela för sig själva och öva på sitt instrument ibland flera timmar varje dag, nästan så att det blir en mani" (Lilliestam 2006:77-78)

Det Lilliestam skriver i citatet ovan är något som vi känner är en träffsäker betoning på hur viktig musik är för individen. Musik är därmed ett viktigt redskap för personlig utveckling på flera plan utöver själva musicerandet i sig. Vi i forskargruppen har i 4,5 år utbildat oss till musiklärare vid Högskolan för scen och musik vid Göteborgs Universitet. I huvudsak förbereder vår utbildning oss för arbete inom grundskolan, gymnasieskolan och den fristående musik- och kulturskolan. Vi har sedan tidigare i utbildningen och under vår VFU vid utvalda kulturskolor odlat ett intresse för att undersöka hur elever upplever kulturskolans verksamhet och om de känner att kulturskolan upplevs som en glädjefylld aktivitet för dem.

I denna undersökning är vi också intresserade att se hur elever och lärare, i mötet med varandra bidrar till att göra instrumentlektionerna till vad de är. Eftersom kulturskolor i regel erbjuder lektioner omfattande 20 eller 30 minuter per elev/elevgrupp så anser vi att det är ytterst viktigt att innehållet känns relevant för elevens personliga och musikaliska utveckling och tar sin utgångspunkt i elevens egna tankar kring vad som är intressant för dem. Lektionsinnehållet bör alltså grundas på en jämn kombination mellan elevernas förutsättningar och intresse och musiklärarens ämneskunskaper i att ge sina elever användbara redskap för eget lärande. Effektivitet är en avgörande faktor för att göra lektionerna meningsfulla. Alltså är det, för oss i forskargruppen, intressant att se hur elever upplever undervisningsformerna och om eleven får lära sig material som den är intresserad av - sådant som den gärna sysselsätter sig med även utanför kulturskolan och på egen hand lär sig att utveckla. Detta för att främja elevens intresse för musik, självförtroende och sin självständiga lärandeprocess.

Vi vill slutligen sammanfatta vårt inledande kapitel med att säga att det redan från början måste finnas en god kommunikation mellan lärare och elever för att de tillsammans skall kunna göra musik till en lustfylld och givande aktivitet.

2. Bakgrund och tidigare forskning

Vi vill i det följande presentera en rad faktorer ur tidigare forskning som vi anser vara av stor vikt för vår undersökning. För att förmå oss undersöka kulturskolan som fenomen och varför verksamheten ser ut som den gör måste vi till en början kartlägga och lyfta fram avgörande aspekter av verksamheten. Vi börjar med att belysa kulturskolans uppkomst och framväxt för att sedan vända oss mot själva mötet mellan eleven och musikläraren där vi vill belysa dessa två grupper av deltagare med utgångspunkt i vad som ligger till grund för deras identitet.

I tidigare forskning har vi i huvudsak valt att använda oss av, för vår undersökning, intressanta studier av följande författare: Olle Tivenius ger med sin doktorsavhandling *Musiklärartyper: En typologisk studie av musiklärare vid kommunal musikskola* (2008) oss en tydlig redogörelse för musik- och kulturskolans historia och dessutom en djupare inblick i de aspekter som färgar musiklärarens person och yrkesroll. Anna-Lena Rostvall & Tore Wests bok *Handlingsutrymme - om utvecklingsarbete i musikundervisning* (1998) ger oss en inblick i kulturskolan som fenomen där författarna belyser och problematiserar aspekter av verksamheten och väcker tankar kring konsekvenser för läraryrket.

Åsa Bergmans avhandling *Växa upp med musik, Ungdomars musikanvändande i skolan och på fritiden* (2009) ger oss ett elev/ungdomsperspektiv på musik och ungdomars musikvanor. Lars Lilliestams bok *Musikliv: Vad människor gör med musik - och musik med människor* (2006) där han, som av titeln framgår, skriver om musikens roll i våra liv. Lilliestam belyser även en klyfta mellan ungdomars fritidsmusicerande och den musik som brukas i skolan. En intressant kärna i Robert Schencks bok: *Spelrum - en metodikbok för sång- och instrumentalpedagoger* (2000) är författarens fokus på själva mötet mellan musiklärare och eleven/eleverna. Ur ett lärarperspektiv belyser han innehåll, metodik och dess konsekvenser för verksamheten. Emma Hagström & Karin Österdahl undersöker i sitt examensarbete: *Påverkar instrumentalundervisningen kulturskoleelevers musikintresse?* (2009) hur kulturskolan och musikläraren påverkar elevernas musikintresse. Deras arbete kartlägger på många sätt det vi själva är intresserade av att undersöka.

Med ett avstamp i denna tidigare forskning vill vi belysa aspekter kring kulturskolans verksamhet för att söka svar på våra frågor och uppfylla vårt syfte.

2.1 Historik kring musik- och kulturskolan

“Kulturskolan” som benämning är i ett historiskt perspektiv väldigt nytt. Det är ett resultat av en, i senare tid bredare inriktning inom den fristående musikskolan. Vi kommer nu presentera denna verksamhets framväxt och utveckling och belysa de viktigaste händelser som format verksamheten till vad den är idag.

Olle Tivenius som är musikpedagog och musikdebattör, framför i sin doktorsavhandling *Musiklärartyper – En typologisk studie av musklärare vid kommunal musikskola*, den veterligen tidigaste musikpedagogiska traditionen och refererar här till (Nielsen & Kvale 2000): “Den tidigaste metodiska tradition som litteraturen skildrar är mästarlära, vilket finns beskriven i allmänhet och ur musikpedagogisk aspekt” (Tivenius 2008:40). Musik, låtar och färdigheter har genom denna tradition lärts ut och förts vidare från en mästare till en lärning genom att lärningen härmat sin mästares attribut. För att söka rätt på grundpelarna till dagens kulturskola kan vi hitta de tidigaste spåren i 1800-talets privata institut (Tivenius 2008:40). Det var inom dessa institut den nya borgerligheten kunde bilda sig inom musik som konstform, då främst inom pianospel, sång, körsång och orkesterspel som på den tiden var de högst aktade formerna av musicerande. Som en sammanfattning av Tivenius (2008) skildring av kulturskolans framväxt vill vi nämna att det år 1943 inrättades en musiklinje som fick namnet - Musikpedagogiska institutet vid Borgarskolan. Denna pedagogiska utbildning med musik som inriktning ligger till stor del som grund för dagens musiklärarutbildningar ur vilka dagens musiklärare får sin behörighet till kulturskolan som arbetsplats. Det var sedan i den följande efterkrigstiden som utvecklingen av den musikinriktade skolan fick vind i seglen och utvecklingen gick i rask takt framåt. Några år senare växte en 2- och 3-årig musikpedagogisk utbildning fram i vilken man kunde ta examen och kan i grova drag jämföras med dagens musikhögskola.

För att skildra vilket innehåll kulturskolan har idag och hur verksamheten är utformad så går vi tillbaka till början av 1900-talet. På den tiden hade många folkskolor etablerade blåsorkestrar, musikkåror och instrumentalundervisning och här började även en rad privata musikskolor växa fram. Dessa verksamheter övertogs sedan i kommunalt regi varpå dessa nya skolor alltmer tog över uppdraget att bedriva den musikaliska verksamhet som folkskolorna tidigare ansvarade för (Tivenius 2008:40-42). Vi tolkar Tivenius som att han framhäver den, i Sverige starkt framväxande “folkbildningen” som en avgörande företeelse för dagens kommunala musik- och kulturskola. Denna ledde då i stora drag till en mer folklig och allmänt betingad syn på skola och bildning. Det var med start på 1930-talet och med sin kulmen på 60- och 70-talet med den då liberala kulturpolitiken som det betonades en stor vikt vid kulturell demokrati och att kulturen inte enbart skulle vara till för alla utan att den även var ett viktigt och allmänt uttrycksmedel (Ibid.).

Anna-Lena Rostvall och Tore West är båda ledande forskare inom musikpedagogik och verksamma vid Kungliga musikhögskolan i Stockholm. Utifrån deras bok *Handlingsutrymme* (1998) vill vi sammanfatta vad den här typen av samhällsreform hade för konsekvenser för musikskoleverksamheten. Eftersom det härmed skapades ett större tryck på den kommunala musikskolan i och med att den blev allt mer folklig och allmän skapades samtidigt ett större behov av fler utbildade och/eller kunniga instrumentlärare. Det satte hög press på

musiklärarutbildningarna i att utbilda lärare med färdigheter och kunskaper som svarade mot musikskolornas krav. Det som dock hände var att musikskolan som verksamhet växte i sådan stor omfattning att behovet av fler lärare hela tiden var större än antalet utbildade lärare. Musikskolorna blev i och med detta tvungna att anställa bland annat militärmusiker, folkmusiker och andra instrumentalister som inte hade sina rötter i de borgerliga instituten eller högre formell utbildning (Rostvall & West 1998: kap 1). I och med detta kan vi se att det inom kulturskolan finns och har funnits flera olika typer av lärare med skilda typer av bakgrund och "skolning". Rostvall & West beskriver förekomsten av två, på många sätt olika traditioner inom musikundervisning som existerade före kulturskolornas uppkomst. Författarna väljer att använda begreppen *borgerlig tradition* och *folklig tradition* för att kategorisera de två skilda sätten att förhålla sig till musiken och musikundervisningen. "De skilda traditionerna utgår från olika syn på innehåll och form, vilket i sin tur kan anses ge upphov till olikheter i praxis" (Rostvall & West 1998:24) Detta kom att ge sina avtryck i musikskolornas verksamhet på flera sätt vilket vi återkommer till lite senare. I och med den folkliga traditionens intåg i de kommunala musikskolorna kom musikundervisningen alltmer att handla om gehörsspel och sociala färdigheter däribland elevernas personliga och utommusikaliska utveckling till skillnad från de tidigare målen nästan uteslutande lade fokus på -att framför allt utveckla en gedigen färdighet i instrumentspel och notläsning (Rostvall & West 1998:26).

2.2 Kulturskolan idag

Som vi tidigare nämnt så är namnet "kulturskolan" den benämning som många musikskolor valt som ny titulering eftersom de som så många andra valt att bredda sitt utbud med andra kulturformer som exempelvis dans, drama, bild, media och rytmik. Ungefär hälften av skolorna har dock fortfarande kvar den gamla benämningen "musikskola" av olika anledningar. För tydlighetens skull väljer vi att i det följande tala om "kulturskolan" som institution eller fenomen men räknar då samtidigt in alla kommunala "musikkolor" i sammanhanget eftersom vår studie utgår ifrån musikelever.

Denna verksamhet är öppen för alla barn och ungdomar från grundskoleåren upp till och med gymnasiet och erbjuder undervisning i musik och andra kulturformer utöver elevernas ordinarie skola. Detta gör att musiklärare på kulturskolorna vanligtvis har förlagd arbetstid på eftermiddagar och kvällar då eleverna har avslutat sin ordinarie skoldag. Enligt den senaste statistiska undersökningen som utförts av Sveriges musik- och kulturskoleråd - SMOK (2009) deltar sammanlagt 344000 elever i någon form av kulturskolans verksamheter. I samma undersökning utförd av SMOK redovisas att vi i Sverige har totalt 136 musikskolor och 144 kulturskolor. Av dessa sammanlagt 280 verksamma skolor är 274 stycken i kommunalt regi vilket är en klar majoritet (<http://www.smok.se>: 2011-01-19).

Dagens kulturskola har inget centralstyrt regelverk att följa eller anpassa sig till. Det är helt upp till varje ansvarsnämnd i varje kommun att besluta om vilken riktning den lokala kulturverksamheten skall ta. Sedan utformas vanligtvis ett lokalt strävansmål vilket den kommunala kulturskolan strävar efter att uppnå. Frånvaron av centrala styrdokument gör kulturskolan i Sverige till en unik skolform bland övriga skolor i landet vilket leder till att denna instans har en större autonomitet och självbestämmande. Kulturskolan står dock inte helt oberörd av externa samhällsstrukturrella riktlinjer eftersom kulturskolan, under dess uppväxt, gått hand i

hand med de nationella kulturpolitiska målen som i sin tur är tänkt att färga all kulturverksamhet i vårt land. I september 2009 fastslog den svenska regeringen ett förslag till en ny kulturpolitisk målskrivning som är tänkt att omformulera och förtydliga tidigare målskrivning.

Den nya målriktningen lyder:

”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur” (www.sweden.gov.se 2009).

Det är alltså dessa punkter som närmast kan ses som en gemensam målram för Sveriges kommunala kulturskolor att utgå ifrån när de planerar den egna verksamheten. Ett annat större målstyrningsdokument är FN:s konvention om barns rättigheter. Även denna skrift används av många kulturskolor som bas för skolans värderingsfrågor. Dock är varken barnkonventionen eller de kulturpolitiska målen lagar utan enbart riktmärken och tydliga mål att sträva mot.

Vi vill också nämna vad som idag och sedan år 2007 är högst aktuellt inom dagens kulturpolitik och vilken roll kulturskolan har i detta. Staten har givit Kulturrådet (tidigare Statens kulturråd) i uppgift att planera och fördela ekonomiska bistånd till olika kulturverksamheter. En av dessa går under namnet “Skapande skola” vilket har som syfte att lägga större vikt vid kultur och integrera kulturellt arbete på ett tydligare sätt i grundskolan (SOU 2010:11).

Eftersom det då i varje kommun skall satsas mer resurser på att utveckla arbete kring kultur i grundskolans verksamhet läggs då naturligt ansvaret på den lokala expertis man har på pedagogiskt arbete inom kulturämnen; kulturskolan.

2.3 Målstyrning och verksamheten

Kulturskolan är en frivillig skolform i likhet med bl.a. gymnasieskolan. Det som dock urskiljer kulturskolan är att den inte har ett eget centralt utformat styrdokument för sin verksamhet. Det finns förvisso vanligtvis målstyrningar för denna verksamhet, som vi nämnt tidigare består av en rad skrivelser som berör hela kulturområdet i vilka kulturskolan väljer att basera sin verksamhet. Vi väljer härmed att inte vidare diskutera kulturskolans målskrivning eftersom vi i så fall måste analysera och jämföra varje lokalt målstyrningsdokument som finns för varje enskild kulturskola. Med detta menar vi att man inte kan generalisera kulturskolan som en homogen verksamhet eftersom de inte har samma eller helt likvärdig målstyrning.

Det vi i en överblick över kulturskolan ser, är att denna är en mötesplats mellan en ofta traditionsbunden verksamhet och en elevgrupp färgad av egna erfarenheter. Vi kommer att i nästa

kapitel redogöra mer ingående för de båda deltagargrupperna i verksamheten, d.v.s. lärare och elever och därigenom se vad som i deras möte med varandra färgar verksamheten och undervisningen. Hagström & Österdahl (2009:9-10) förespråkar i sin uppsats ett centralt styrdokument även för kulturskolan och pekar på de fördelar de ser med detta. De refererar därför till läroplanerna Lpo94 och Lpf94 för att försöka tydliggöra en direkt relevans för dessa även för kulturskolans verksamhet. Författarna nämner att gemensamt för dessa två läroplaner är att däri beskrivs en målsättning för varje offentlig skolform att utforma en likvärdig undervisning för alla elever. Det är skolledningens och lärarnas ansvar att undervisningen anpassas på sådant sätt att varje elev ges samma möjligheter till lärande utifrån varje elevs förutsättningar och behov (Ibid.) Som en utveckling av detta resonemang refererar Hagström & Österdahl (2009:9 & 42) här till Gunn Imsen, forskare i pedagogik vid Norges tekniska- naturvetenskapliga Universitet i Trondheim som skriver följande i sin bok *Elevers värld – Introduktion till pedagogisk psykologi*:

“Undervisningen skall inte bara anpassas till elevers intellektuella kapacitet och utvecklingsnivå. Skolan bör ta hänsyn till alla utmärkande drag hos eleven – språkliga förutsättningar, fysisk och psykisk utrustning, hembakgrund och värderingar

[...]

Det som elever lär sig utanför skolan tar de med sig in i skolsalen – både på gott och ont. Om vi vill förstå våra elever måste vi räkna med den extra last av kunskaper, attityder och värden de har med sig utifrån”

(Imsen 2000 i Hagström & Österdahl 2009:9).

Vi tolkar detta på sådant sätt att mötet mellan läraren och eleven i högsta grad är en kritisk punkt för verksamheten. Imsen (2000) menar att det inte enbart handlar om att läraren ska planera sin undervisning utifrån varje elevs förståelse och förkunskaper, utan att läraren även måste ta ställning till varje elevs personlighet och alla aspekter som färgar deras person och som de automatiskt bär med sig in på lektionerna. Enligt Hagström & Österdahl (2009:9) är det därmed också viktigt att varje elev ges utrymme för egna åsikter, tankar och initiativ och att läraren då är lyhörd i bemötandet.

Vidare redogörs det i Lpo94 att undervisning ska bedrivas på ett demokratiskt sätt så att varje elev får uppleva och utveckla sin förmåga att vilja ta personligt ansvar och vara aktiva deltagare i samhällslivet. För att göra detta möjligt menar författarna att: “Skolan skall klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har” (www.skolverket.se: Lpo94).

Hagström & Österdahl (2009:9) förklarar härmed att om dessa regler skulle gälla även på kulturskolan skulle detta innebära att det är varje lärares ansvar att informera sina elever om vilka möjligheter de har att påverka sin instrumentalundervisning och samtidigt uppmuntra till egna yttringar och initiativ. Författarna argumenterar alltså igenom detta för ett centralt styrdokument som innefattar även kulturskolans verksamhet, då detta enligt Hagström & Österdahl bör leda till en kvalitetssäkring av verksamheten.

“Musik- /kulturskolor har på många håll en organisationsstruktur där lärare ges stora friheter i utformningen av undervisningen” (Rostvall & West 1998:30).

Författarna menar då samtidigt att varför det ser ut på detta vis kan vara för att undvika konflikter mellan alla de traditioner som möts och måste samverka i verksamheten. (Ibid. 1998:30)

Hagström & Österdahl belyser även Rostvall & Wests studie: *Interaktion och kunskapsutveckling* (2001) där de finner en snedvriden maktbalans mellan lärare och elev då undersökningen visar på att lärare definierar och undervisar utifrån sitt personliga perspektiv på sådant sätt att eleven sällan inbjuds till att vara aktiva, experimentera och utforska och på så sätt komma fram till egna svar (Hagström & Österdahl 2009:9). Det som här skulle vara en stor fördel med ett, för kulturskolan, centralt styrdokument är att det enligt Hagström & Österdahl (2009) skulle kunna ge eleverna givna förutsättningar och utrymme till egna initiativ och åsikter kring lektionernas utformning.

3. Verksamhetens deltagare

Vi vill härmed belysa de båda grupperna av deltagare i kulturskolans verksamhet; *lärare* och *elever* och söka göra en djupare förklaring på vilka aspekter som är avgörande för undervisningens form.

3.1 Instrumentalläraren

Karin Hagström och Emma Österdahl ger i sin studie oss en god överblick på instrumentläraren som yrkesgrupp och tar upp avgörande aspekter som gör denna yrkesgrupp till vad den är. Författarna beskriver att det finns flera faktorer som har betydelse för hur en instrumentallärare väljer att utforma sin undervisning. Dessa faktorer har också i stor utsträckning betydelse för hur musikläraren påverkar elevens musikintresse (Hagström & Österdahl 2009:16).

Kulturskolorna i Sverige bygger sina verksamheter dels på lokala traditioner, dels på musiklärarnas personliga preferenser och kompetenser (Tivenius 2008:23). Det betyder alltså att varje enskild kulturskola genom sin historia bär på och värnar om vissa traditioner som exempelvis kan vara en etablerad orkesterverksamhet eller en viss profilering. Det andra som då färgar varje enskild kulturskola är musiklärarna och deras egna attribut och bakgrund. Monica Nerland är forskare och musikpedagog vid universitetet i Oslo och hon förklarar att majoriteten av alla musiklärare som arbetar inom musik- eller kulturskolan är utbildade vid ett universitet eller musikhögskola. Hon hävdar samtidigt att dessa utbildningar också formar och institutionaliserar lärarna till ett slags standard av värderingar (Nerland i Hagström & Österdahl, 2009:18). Monica Nerland lägger i detta uttalande en väldigt stor vikt vid att musiklärarens typologi grundar sig i deras lärarutbildning. Vad som dock kan tilläggas här är det som Emma och Karin nämner i sitt arbete, nämligen att man inte får glömma bort alla personliga drag och aspekter hos en musiklärare såsom musiksmak, värderingar och annat som kan ha sin grund i ett långt tidigare stadium i deras liv. Emma och Karin skriver: "Som vi ser det är det både den musikaliska identitet som musikpedagogen själv tillskriver sig och i det sammanhang då musiken upplevs som musikpedagogen hämtar sin uppfattning om musik ifrån" (Hagström & Österdahl (2009:18).

Vi väljer att se det som att det är både den musikaliska identitet som musikpedagogen själv tillskriver sig och hur denne själv blivit undervisad som främst färgar musiklärarens uppfattningar om musik och den egna verksamheten.

Olle Tivenius drar även han slutsatser i detta ämne utifrån sin studie av musiklärare i syfte att studera vilka olika "lärartyper" som finns. Tivenius konstaterar att ämnet är mer komplext än att man bara kan tala om att lärare genom sin utbildning skulle formas till en homogen yrkesgrupp. Tivenius påstår snarare att det som har störst betydelse för hur musikläraren verkar beror på de diskurser som råder inom varje enskild instrumenttradition men framför allt, menar Tivenius, den enskilda musikläraren får: "... sina attityder och värderingar genom socialisation inom det ämne de undervisar inom, där de olika ämnena har sina egna traditioner" (Tivenius 2008:223). Det som vi dock anser vara den viktigaste aspekten av musiklärarens identitetsformning handlar om den socialisering som musiklärare gått igenom under sitt liv. Robert Schenck som är lektor i instrumentalmotetik vid Musikhögskolan i Göteborg ger följande förklarande bild av

musikläraren:

“Vi baserar vårt beteende på mönster och attityder vi själva har upplevt. Det som var vår värld, vår kultur, våra relationer känns allmängiltigt, men eftersom våra musikerfarenheter, ambitioner och förebilder var annorlunda än våra elevers räcker det inte enbart med de egna referenspunkterna.” (Shenck 2000:32)

Tivenius (2008) uppmärksammar att lärare har en tendens att undervisa på samma sätt som de själva, tidigare blivit undervisade. Han beskriver detta i sin avhandling om olika lärartyper där han kopplar sitt resonemang till sin tidigare forskning; en studie av privatlärare i England som enligt honom kan jämföras med de lärare som jobbar i musik- och kulturskolan i Sverige.

Tivenius skriver:

“Dessa individers tendens att undervisa sina elever på samma sätt som de själva undervisades kan bero på de starka identifikationsprocesser som ofta förekommer mellan lärare och elev. Det är vanligt att musiklärare anser att förebildande är den bästa didaktiken. Musikstudenter uppmanas aktivt att identifiera sig med sina lärare och att ta in de väsentliga dragen i deras spelande så att dessa drag så småningom blir omedvetna. Det är inte endast synpunkter på fysisk ställning, tonala attribut och andra framförandefaktorer som tas in utan också utlärningsstil, metod, och kanske också repertoar” (Tivenius, 2008:36).

Vi har tidigare beskrivit hur man kan urskilja två traditioner som musikundervisning växt fram ur. Dels den borgerliga traditionen och dels den hybrid som skapades i och med att den folkliga traditionens intåg i musikskolan. Tivenius beskriver hur de olika traditionerna, genom tiderna haft olika syn på innehåll och form och hur detta påverkar undervisningens utförande i dagens musik- och kulturskola. Enligt den borgerliga traditionen bygger den enskilda undervisningen på tanken att utveckla en färdighet där kvalitet innebar att bemästra musiken som ett större väsen. Den folkliga traditionen lade å andra sidan vikt på musikens sociala funktion i samhället och på individens roll i ett större sammanhang där gruppundervisning då blev ett naturligt inslag. Idag kan man se de båda traditionerna hänga kvar på olika sätt i instrumentalundervisning i form av bl.a. repertoar och arbetssätt (ibid:21-32).

Sammanfattningsvis hävdar Rostvall & West att innehåll och form alltid står i relation till varandra. Det de då menar med *innehåll* är det man gör och arbetar praktiskt med i undervisningen, alltså vilket musikaliskt material som bearbetas. Undervisningens *form* är då hur undervisningen går till och hur den är organiserad (Rostvall & West 1998:21-30). Vad är det då som gör instrumentalläraren till den person den är och vad färgar dess yrkesroll? Det har betydelse inom vilken institution musikläraren är verksam eftersom läraren anpassar undervisningens form och innehåll till institutionens strävansmål och lokala traditioner. Ytterligare en viktig aspekt på musikundervisning är att lärare inom varje ämnes/instruments musikaliska och pedagogiska tradition på olika sätt har utvecklat föreställningar om undervisningens utformning. Med andra ord beskrivs här att det finns en rådande diskurs inom varje ämne och instrumenttradition.

3.2 Musikeleven

Musik är kopplat till identitetsskapande, "inte minst för att det går att använda till att reflektera kring vilka vi är och vill vara" (Bergman 2009:192). Bergman skriver i sin avhandling *Växa upp med musik* (2009) att hon uppmärksammade detta samband när eleven inte befann sig i något organiserat musicerande som t.ex. musiklektion i skolan. Identitetsskapandet i samband med musik kunde Bergman, där hon refererar till Berg (1992), finna i form av bland annat barnvisor kopplade till lekar där hon menar att aktörerna som deltog hade möjlighet att "bearbeta och återuppleva viktiga händelser, experimentera med det som är nytt och okänt, pröva nya roller och identitetsalternativ samt bekräfta sina medaktörer som individer" (Bergman 2009:192). Hon nämner även ett exempel där elever tillägnar sig populärmusik genom att mima till den. Detta gör hon för att visa på att även den kommersiella musiken kan användas som källa för att söka och stärka identitet. Det är alltså viktigt att betona att ungdomar lär sig om musik i flera olika sammanhang dvs. inte bara i skolan.

Det är viktigt för eleven att få lära sig material som den känner en personlig anknytning till, ett genuint intresse, för att lärandet ska bli lustfyllt och inspirerande. Om undervisningen innehåller för eleven irrelevant material så kan det resultera i ett hinder för elevens musikaliska utveckling. "Hinder mot lärande kan leda till att det möjliga lärandet avvisas, eller att man lär sig något annat än det som avsågs av den lärande själv eller andra." (Illeris 2007:204). Detta kan gestalta sig i form av motsättningar mellan formellt och informellt inlärd kunskaper hos eleven.

Lars Lilliestam är professor i musikvetenskap vid Göteborgs universitet och beskriver de olika begreppen:

"Formellt lärande är vad många normalt menar med 'lärande' över huvudtaget. [...] kunskapen förmedlas på lektioner från lärare till elev och läraren är auktoritet och den som vet bäst." [...] Informellt lärande sker utanför institutioner och äger rum i vardagslivet, spontant, direkt, förstrött, utan att vi tänker på att lärande faktiskt äger rum. [...] Detta vardagliga eller 'omedvetna' lärande kan inte undvikas utan är en del av att vara människa och en kulturvarelse överhuvudtaget." (Lilliestam 2006:118-119).

Utifrån den tidigare forskning som har presenterats tolkar vi det som att det är av yttersta vikt att eleven känner att innehållet på lektionerna går att koppla till musicerandet utanför kulturskolan då den ofta kan ha en väldigt stark uppfattning om vad den vill göra och framförallt vad den inte vill göra. Schenck (2000): "det händer allt för ofta att elevernas minnen från musikundervisningen allvarligt skadar deras självförtroende och lägger en skugga över deras musikupplevelser för all framtid." (Schenck 2000:15) Kulturskolan och den vanliga skolans undervisning bygger ofta på att presentera nya uppgifter alltså nya kunskaper som skall läras ut. Det som dock är problematiskt med detta är att eleven kan få en känsla av att den aldrig riktigt kan något när det alltid dyker upp nya moment som eleven inte behärskar. Det kan vara viktigt att hitta balansen mellan att presentera nya moment och att samtidigt arbeta och repetera saker som eleven redan känner till. På så sätt kan eleven få chansen att fördjupa sig och vidare utveckla något den redan behärskar.

4. Syfte och frågeställningar

Syftet med undersökningen är att göra ett försök att kartlägga elevers förväntningar och åsikter om verksamheten inom kulturskolan och därigenom undersöka om och i vilken mån lärare bemöter elevernas intresse i instrumental- och ensembleundervisningen.

Utifrån detta ställer vi oss följande huvudfrågor:

- I vilken mån innehåller lektionerna på kulturskolan sådant som eleven anser vara roligt med musik och sitt instrument?
- Vilka relationer finns mellan instrumental- och ensemblelektionerna och elevernas fritidsmusicerande?
- Hur påverkar pedagogen elevernas musikintresse?

5. Metod

Vårt val av undersökningsmetod uppkom ur vår strävan att undersöka kulturskolan ur elevers perspektiv, och då kartlägga elevers förväntningar på verksamheten och i vilken mån dessa förväntningar finns med i undervisningen. Då vi är mer intresserade av att få en generell uppfattning om vad eleverna har för tankar och förväntningar på sitt musicerande ville vi undersöka så många elever som möjligt. Vi valde därför att göra en kvantitativ undersökning, vilket resulterade i en internet-baserad enkätundersökning. Vi ville genom vår enkätundersökning samla in data kring fasta frågor vilka vi utformat för att tydliggöra vissa komplexa företeelser i organisationen. Vi ville därmed få våra informanter att ge oss en bild av hur den faktiska verksamheten ser ut ur ett innifrån-perspektiv för att sedan se om det stämmer överens med vår egna förförståelse och erfarenheter.

Lärare och elever tilldelades varsin internetlänk till en enkät där de uppmanades att svara på frågor om hur de ser på musikundervisningen i kulturskolan. De frågor vi konstruerade skulle svara på hur elever ser på sitt musicerande och i vilken mån de får göra olika moment i undervisningen. Respondenterna fick gradera sina svar utifrån olika skalor för att vi sedan skulle kunna jämföra elevernas och lärarnas svar med varandra. Se enkäten i sin helhet i bilaga. Enkäten var aktiv 101129-101212. Dessa svar redovisas och ställs mot varandra senare i arbetet.

Vi har valt att enbart ta kontakt med lärare som undervisar i våra respektive instrument, gitarr, elbas, trummor och ensemble då detta är områden vi hoppas på att få arbeta inom i framtiden och på så sätt kunna få en djupare förståelse för de olika aspekter som finns i ämnet. Vi tog kontakt med 8 lärare och frågade dessa om de kunde tänka sig att delta i denna undersökning. Alla tillfrågade lärare var män vilket inte var ett medvetet urval ur ett genusperspektiv. Det ter sig helt enkelt så att de tillfrågade lärarna spelar instrument som är kraftigt mansdominerade.

Utifrån tidigare arbetserfarenheter samt VFU har vi sett att lärare i snitt har 60-100 elever i veckan, beroende på tjänstens utformning. Vi skulle då maximalt kunna få in ca 600 svar men vi räknade med att det i snitt skulle vara ca 20-30 elever per lärare som skulle ta sig tid till att svara vilket skulle resultera i ca 200-240 elevsvar. Vi uppmanade även lärarna att sprida "lärarenkäten" till andra lärare inom respektive instrument för att få in fler lärarsvar. Dessa lärare jobbar i olika geografiska delar av Sverige så spridningen finns från Hälsingland i norr till Blekinge i söder och Småland i öst till västra Götaland i väst. Vi bad dem att svara på enkäten och sedan vidarebefordra internetlänken till deras respektive elever och på så sätt få eleverna att göra den.

6. Metoddiskussion

Vi har utformat de frågor som förekommer i enkäten så att de uteslutande relaterar till våra grundläggande frågeställningar och undviker ledande frågor. Även anonymiteten bidrar till en ökad chans att eleverna svarar ärligt. Författarna till Metodpraktikan skriver att begreppen validitet definieras på något eller några av följande tre sätt: "1) Överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator; 2) frånvaro av systematiska fel; och 3) att vi mäter

det vi påstår att vi mäter. De tre definitionerna brukar ofta användas synonymt.” (Esaiasson, Gilljan, Oscarsson, Wängnerud 2009:63)

Vi anser att den finns en poäng med att försöka sprida enkäten till olika skolor istället för att enbart fokusera på en skola. Fördelen är att vi får en bredare uppfattning för hur elever och lärare ser på musikundervisningen mer generellt än enbart från en skola där allting kanske funkar väldigt bra eller mindre bra. Nackdelen är att svaren kan skilja sig väldigt mycket beroende på vilken skola de går i och då kan statistiken bli svårtolkad.

Vi beslutade oss för att använda oss av en internetbaserad enkät så att eleverna och lärarna skulle kunna svara i lugn och ro när de fann tid för det. Helst ville vi att eleverna skulle svara när de var hemma och inte på lektionen då lärarens närvaro kan påverka hur de svarar. Om eleverna ändå valde att svara på lektionstid uppmanade vi att läraren skulle lämna rummet så att eleven inte skulle känna någon press. Vi sökte runt på nätet och hittade en mängd olika företag som erbjöd dessa tjänster men fastnade slutligen för att använda oss av Mamut Survey (<http://www.mamut.com>).

Fördelen med denna internet-baserade enkät för oss är att:

- Allt är 100 % anonymt och ingen information sparas om personen som gjort undersökningen, vi har ingen som helst möjlighet att gå tillbaka och se vem eller vart enkäten har svarats på.
- Vi har ingen direkt kontakt med eleverna och därför behövs det inte några intyg från målsman för att få genomföra undersökningen vilket sparar ofantliga mängder med tid för oss.
- Även om vi får räkna en hel del själva så sammanställer Mamut Survey alla resultat åt oss och levererar dessa i statistik, procent, staplar och annan grafik osv.

Vi förväntade oss att få ett större antal enkätsvar eftersom vår kontakt med de deltagande lärarna är god och tydde på ett gott samarbete. Dessa lärare hade ansvaret för att sprida enkäten och uppmana sina elever till att göra den. Trots detta uppnådde vi inte det förväntade deltagarantalet. Anledningen till detta är för oss oklar men det kan bero på att; 1) tidsperioden för vår undersökning kom i ett olägligt skede i terminen med terminsavslutningar och avslutningskonserter; 2) alla deltagares svar inte registrerades på grund av tekniskt fel. Nu i efterhand inser vi att vi borde ha vänt oss till fler kulturskolor för att uppnå det förväntade deltagarantalet. Trots detta anser vi att antalet svar räcker för att ge en rättvis bild och en insikt i de områden vi undersökt.

Vi har under hela undersökningen haft som ledord att den ska vara absolut anonym, detta ska vara tydligt mot både lärare och elever, att det inte finns någon som helst möjlighet för oss, eller någon annan inblandad, att ta reda på vem som har skrivit vad eller vart så att eleven inte ska känna någon oro om det är så att man har varit ”hård” i enkäten.

7. Resultatredovisning:

I det här kapitlet redovisas resultatet av vår enkätundersökning. Vi kommer att genom vår analys belysa och jämföra våra respondentgruppers enkätsvar för att därigenom kartlägga hur kulturskolans verksamhet upplevs ur både elevers och lärares perspektiv.

Som en kort inledning vill vi kortfattat presentera våra respondentgrupper. De 8 tillfrågade lärarna i undersökningen är män - samtliga har arbetat i kulturskolan mer än 3 år varav 7 av dem uppger att de har arbetat längre än 5 år i samma verksamhet. Dessa lärare utgör den ena av våra två respondentgrupper. Den andra gruppen består av kulturskoleelever - 57 till antalet. Av dessa elever är 17 tjejer och 40 är killar. Eleverna som ingår i vår undersökning går i från 4:e klass (24,56%) upp t.o.m. gymnasiet (24,56%) med en tydlig majoritet av deltagarna i klass 7-9 (50,88%).

Utifrån vårt syfte att kartlägga elevers förväntningar och åsikter om den egna instrumental- och ensembleundervisningen finns det i vår enkät i huvudsak två större frågor som i detta syfte ämnar ge oss en djupare inblick. Dessa två frågor utgår ifrån vad eleverna upplever som roligast med momenten inom kulturskolan och i vilken utsträckning de förekommer i undervisningen.

7.1 Analysmetod

Författarna till *Metodpraktikan* skriver: "Kvantitativ innehållsanalys är ett mycket användbart verktyg när helst man vill ha svar på frågor om förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material." (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägerud 2009:223)

I vår enkätundersökning fick våra respondentgrupper uttrycka sina åsikter kring olika företeelser och delar av kulturskolans verksamhet genom att värdera dessa företeelser på en skala mellan 1-6 där 1 genomgående är lägst och 6 är högst. Vi har utifrån detta valt att analysera dessa svar genom att dela den 6-gradiga skalan på mitten då 1-3 betraktas som den negativa sidan och 4-6 betraktas som den positiva sidan. I de frågor där vi finner en tydlig obalans inom en av delarna kommer vi att förtydliga detta genom mer djupgående analys i den enskilda frågan.

7.2 Analys av respondentgrupp 1 – Elever

På de frågor som rör kulturskolans verksamhet och hur eleverna upplever de olika momenten fick respondenterna förhålla sig till följande företeelser på en 6-gradig skala.

“Vad tycker du är roligast med kulturskolan, musik och ditt instrument?”

- Att spela själv
- Att spela med andra i grupp
- Att spela lätta saker
- Att spela svåra saker
- Att spela låtar/spela till musik
- Att spela sådant du inte har spelat förut
- Att spela sådant som du har spelat förut
- Att spela inför folk/publik
- Att spela in en låt eller musikvideo

Vår analys av denna respondentgrupp visar att eleverna upplever alla dessa företeelser övervägande positivt och känner att dessa moment är roliga att delta i. En sammanställande jämförelse mellan de positiva och negativa åsikterna i frågan visar att 83 % av eleverna svarat övervägande positivt och 17 % förhåller sig negativa. Alla dessa företeelser handlar om “att spela” på olika sätt vilket också kulturskolans verksamhet handlar om. Vi tolkar detta resultat som att eleverna upplever glädje i att spela och musicera oavsett någon specifik utformning av lektionen. Det som också framgår i vår analys är att en tydlig majoritet av eleverna tycker att det är roligt att spela inför folk/publik och, spela låtar och/eller spela till förinspelad musik.

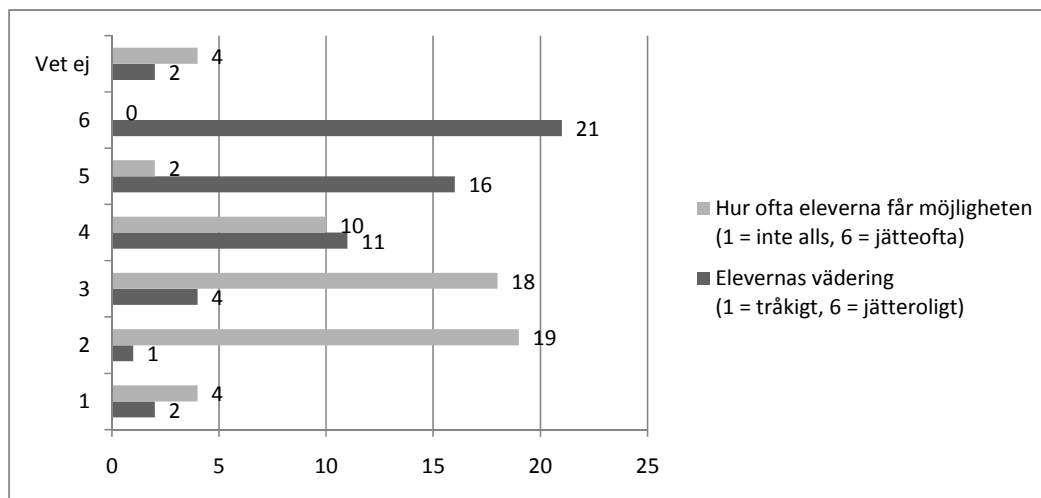
Vi kan se att majoriteten av eleverna tycker att det är roligt att spela både svåra och lätta saker men att de tydligt föredrar att spela svåra saker framför lätta. Eleverna säger sig uppleva att de på sina lektioner får spela material de upplever som svåra i större utsträckning än material de upplever som lätta vilket då tillgodoser deras intresse.

På frågan om hur roligt eleverna upplever att det är att “spela låtar/spela till musik” svarar en övervägande majoritet (91,23%) att det är något positivt men på frågan om hur ofta det förekommer i undervisningen svarar nästan bara hälften (56,14%) att så är fallet.

Vi kan se att eleverna gillar att spela sådant de inte spelat förut i större utsträckning än sådant som de redan har spelat. Även om medeltalet visar att de tycker ungefär likadant i båda fallen (sådant de inte spelat förut: 4,60 och sådant de har spelat förut: 4,09) så ser vi ett större positivt utslag på sådant de inte spelat förut än på sådant de har spelat förut. Vidare ser vi att eleverna upplever att de oftare får spela nytt material än sådant de redan känner till.

Att spela inför folk/publik är något som majoriteten (48 av 57) av de tillfrågade eleverna anser vara positivt men endast 12 upplever att det förekommer i kulturskolan. Detta är en av de största skillnaderna som förekommer i vår undersökning.

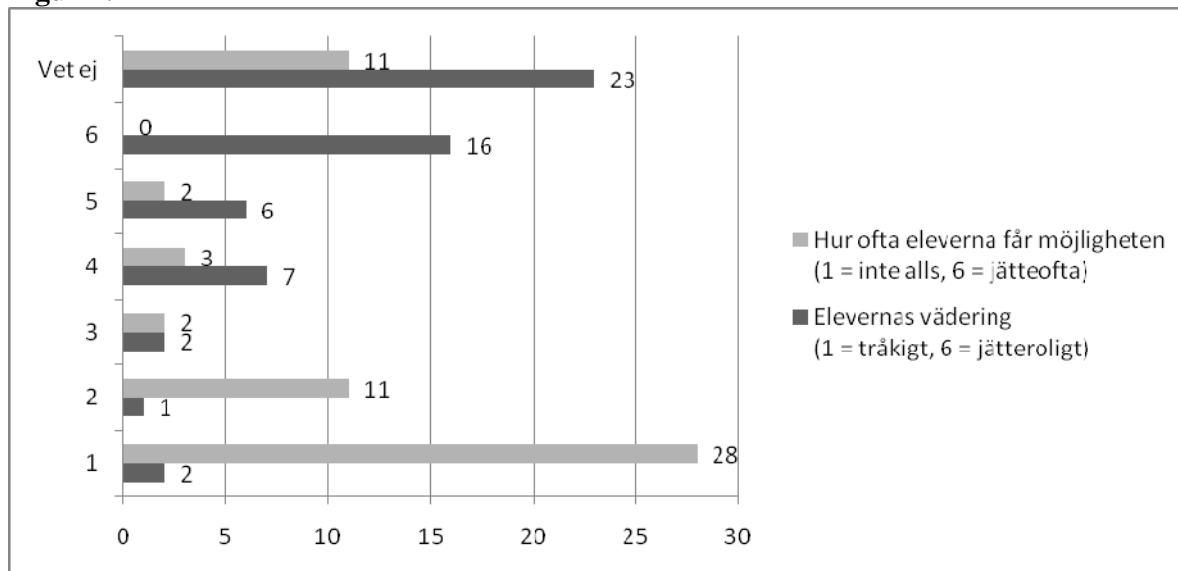
Figur1:

Diagram över hur roligt eleverna tycker att det är att spela inför folk/publik i jämförelse med hur ofta eleverna får möjlighet till detta.

Även frågan om vad de tycker om att spela in en låt eller musikvideo visar på stora skillnader. De som uttrycker att de gillar denna aktivitet utgör en klar majoritet samtidigt representeras de som inte vet i nästan lika hög grad. Vi kan se att denna aktivitet väldigt sällan förekommer i kulturskolan eftersom det bara är ett fåtal som får möjlighet att göra det på lektionstid. Detta redovisas nedan:

Figur 2:

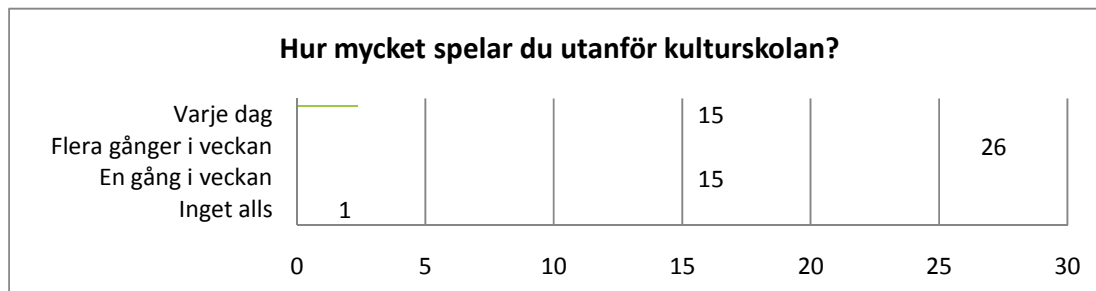

Diagram över hur roligt eleverna tycker att det är att spela in låt/musikvideo i jämförelse med hur ofta eleverna får möjlighet till detta.

Majoriteten av eleverna (43 av 57) tycker att det är viktigt att de får bestämma vad de gör på lektionerna men de som känner att de också får göra det (35 av 57) är något färre i antal.

Vi ser att en stor del av eleverna (48 av 57) uppskattar att träffa sina spelkamrater på kulturskolan och nästan lika många (43 av 57) tycker att det är roligt att träffa och lära känna nya människor.

Figur 3:

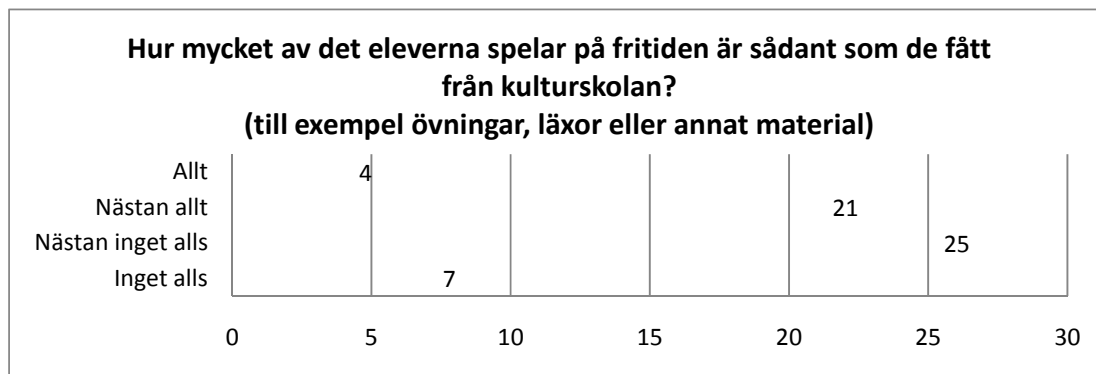

Diagrammet visar hur ofta eleverna utövar musik utanför kulturskolan.

Varje dag: 26.32%, Flera gånger i veckan: 45.61%, En gång i veckan: 26.32%, Inget alls: 1.75%
Totalt antal svar: 57

De flesta spelar flera gånger i veckan. Ett mindre antal spelar varje dag och en gång i veckan i lika hög grad. En spelar inte alls. Alla elever, bortsett från en, spelar minst en gång i veckan utanför kulturskolan. Av de 56 eleverna anger 41 stycken att de spelar varje dag eller flera gånger i veckan. Detta visar att i stort sett alla elever i undersökningen i olika utsträckning väljer att musicera även på sin fritid.

Figur 4:

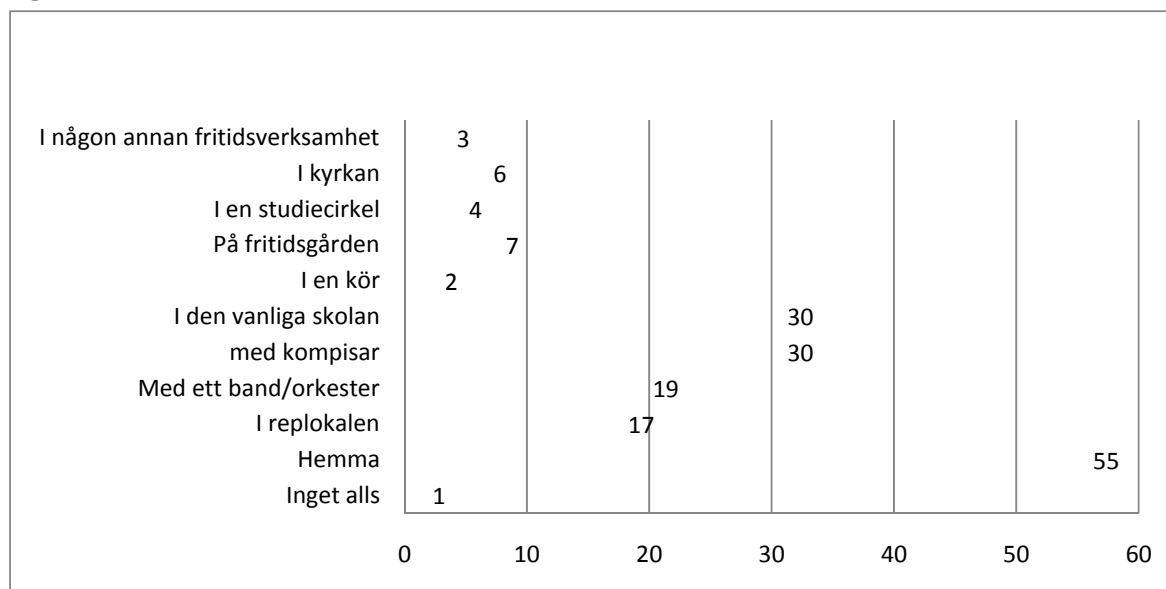

Varje dag: 7.02%, Flera gånger i veckan: 36.84%, En gång i veckan: 43.86%, Inget alls: 12.28%
Totalt antal svar: 57

Det eleverna spelar utanför kulturskolan, på fritiden, utgörs för det mesta av annat material än sådant de fått från kulturskolan. Vi ser att lite mer än hälften av eleverna har svarat att de spelar kulturskolematerial "nästan ingenting alls" och "inget alls" på sin fritid. En knapp minoritet uppger därmed att de använder sig av sådant material väldigt ofta, om inte helt och hållet. Detta visar då att det finns en tydlig gruppering av elever där den ena gruppen spelar detta material väldigt ofta och en nästan lika stor grupp av elever spelar sådant material väldigt sällan.

Undersökningen visar att alla bortsett från två stycken spelar sitt instrument i hemmet. De två andra mest vanligt förekommande svaren är "i den vanliga skolan" och "med kompisar" tätt följt av "med ett band/orkester" och "i replokalen". Detta redovisas nedan:

Figur 5:

Diagram över olika sammanhang där eleverna utövar musik utanför kulturskolan.

Så gott som alla elever (96,36%) upplever kulturskolan som något positivt!

7.3 Sammanfattning av respondentgrupp 1:

Undersökningen visar att kulturskolan är en plats där eleverna har roligt och tycker om att få träffa sina spelkamrater och även lära känna nya människor. Majoriteten av eleverna uppskattar aktiviteterna de deltar i på kulturskolan men de flesta elever väljer att inte spela kulturskolematerial på sin fritid. Vi ser att eleverna tycker att det är viktigt att få bestämma vad de ska göra på lektionerna och att mer än hälften av eleverna uppger att de även ges utrymme till detta.

Vi ser att elever värderar att få "spela inför folk/publik" väldigt högt men att de upplever att de ges möjlighet till detta väldigt sällan. Vi ser även samma förhållande i frågorna "att spela låtar/förinspelad musik" och "att spela in en låt eller musikvideo" där eleverna ser detta moment som roligt men att de inte ges möjlighet till detta i lika stor utsträckning.

Resultatet visar härmed också att den största delen av elevernas fritidsmusicerande sker i det egna hemmet och i olika sociala sammanhang tillsammans med sina vänner.

7.4 Analys av respondentgrupp 2 – Lärare

En jämförande Analys av mötet mellan elevernas förväntningar och kulturskolan.

I den här delen kommer vi att redogöra för hur lärarna har svarat på enkäten. Vi fick svar från sammanlagt åtta lärare varav alla var män. 7 av dem har arbetat mer än 5 år på kulturskolan och en mellan 3 och 5 år. Frågorna vi ställde var av utvärderande karaktär på hur de uppfattar vad eleverna tycker om följande punkter:

- Att spela själv
- Att spela med andra i grupp
- Att spela lätta saker
- Att spela svåra saker
- Att spela låtar/spela till musik
- Att spela sådant du inte har spelat förut
- Att spela sådant som du har spelat förut
- Att spela inför folk/publik
- Att spela in en låt eller musikvideo

Vi presenterar även resultatet för vår undersökning om elevernas fritidsmusicerande i jämförelser mellan:

1. Hur mycket eleverna anger att de musicerar utanför kulturskolan och i vilken mån lärarna tror att de gör det.
2. Hur mycket av det material som eleverna spelar på fritiden är sådant som de fått från kulturskolan och i vilken mån lärarna tror att de gör det.

Lärarna tror att eleverna i hög grad uppskattar att spela själva och tillsammans med andra. Deras svar visar ett identiskt utslag på båda frågorna och innebär att de inte tror att eleverna uppskattar den ena aktiviteten före den andra. Vi ser dock att lärarna anger att de oftare undervisar sina elever enskilt än i grupp.

Lärarnas uppfattningar om vad eleverna föredrar angående att spela lätta och svåra saker stämmer i stora drag överens med elevernas då resultatet pekar på att eleverna uppskattar båda företeelserna. Skillnaden är att lärarna tror att eleverna i viss mån föredrar att spela lätta saker framför svåra men eleverna har svarat tvärtom i denna fråga då de uttryckt att de i viss mån hellre spelar svårare saker. Trots att lärarna svarar att de tror att eleverna föredrar lättare material på lektionerna väljer de ofta att använda sig av ett, enligt dem, svårare material.

Lärarna tror att eleverna tycker att det är roligt att spela låtar och att spela till förinspelad musik. Detta är även någonting som eleverna ofta får göra enligt lärarna. Eleverna uppger däremot att de inte i någon större utsträckning får spela till musik på sina lektioner men att de, liksom lärarna säger sig förstå, anser detta vara en rolig aktivitet.

På frågan om vad lärarna tror att eleverna tycker om att spela sådant de har respektive inte spelat förut, ser vi att lärarna tror att båda aktiviteterna är roliga för eleverna men att de i viss mån tror att eleverna föredrar att spela sådant de inte har spelat förut. Vidare ser vi att enligt lärarna så får eleverna oftare spela sådant de inte har spelat förut mycket oftare än sådant de redan har spelat.

Majoriteten av lärarna tror att eleverna tycker att det är roligt att spela inför publik men svarar samtidigt att de inte ofta ger sina elever möjligheten att göra detta.

2 av lärarna anger att de inte vet vad eleverna tycker om att spela in en låt eller musikvideo. Resterande 6 lärare tror att eleverna tycker att det är jätteroligt. Dock anger lärarna att de sällan ger sina elever möjligheten att få spela in en låt eller musikvideo. 2 av 8 lärare erbjuder inte detta alls. Detta står då i kontrast mot det faktum att de elever som någon gång fått prova på detta, själva uppger att de upplever denna aktivitet som väldigt rolig.

Lärarna anser övervägande att det är viktigt att eleverna får vara med och bestämma vad de ska göra på lektionerna. På frågan om hur mycket de känner att eleverna faktiskt får bestämma är svaren spridda men majoriteten anser att eleverna ofta får möjlighet till detta.

Figur 6:

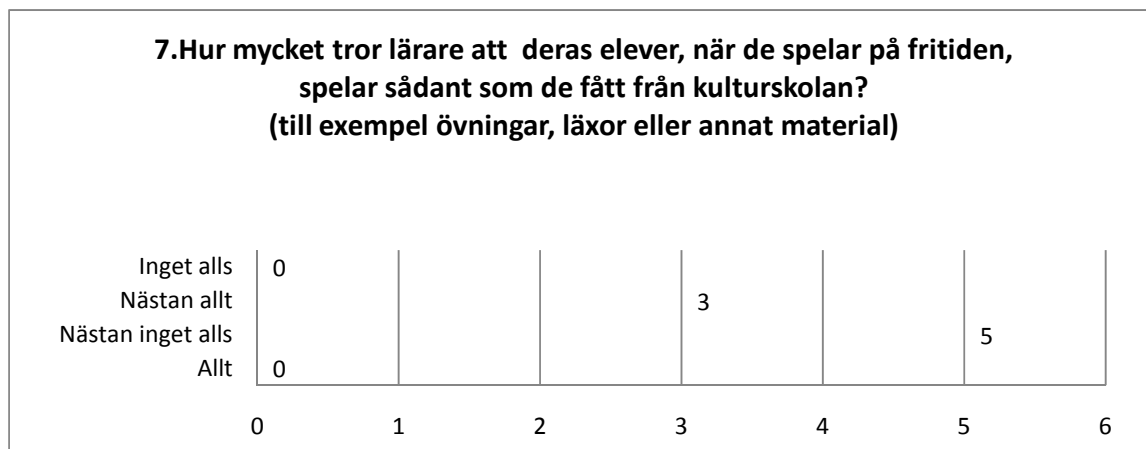

Flera gånger i veckan: 75.0%, En gång i veckan: 25.0%
Totalt antal svar: 8

Diagrammet ovan visar att 75 % av lärarna tror att eleverna spelar flera gånger i veckan utanför kulturskolan. De resterande 25 % tror att de spelar en gång i veckan utanför kulturskolan. I en jämförelse med vad eleverna har angett så ser vi att alla elever, bortsett från 1, spelar minst en gång i veckan utanför kulturskolan. Av de då totalt 56 eleverna anger 46 % att de spelar flera gånger i veckan och resterande 54 % anger att de spelar en gång i veckan. Det vi ser i denna jämförelse mellan våra respondentgrupper är att eleverna musicerar oftare än vad deras lärare tror att de i själva verket gör.

Figur 7:

Flera gånger i veckan: 37.5%, En gång i veckan: 62.5%

Totalt antal svar: 8

3 st. tror att deras elever övar flera gånger i veckan på material som de fått från kulturskolan och 5 st. tror att de gör det en gång i veckan.

På frågan om hur mycket lärarna tror att eleverna, på sin fritid spelar sådant material de fått från kulturskolan svarar 62 % av lärarna "nästan inget alls" och resterande 38 % anger "nästan allt". Detta i jämförelse med vad eleverna själva har angett att de gör visar att 44 % av eleverna angett "nästan inget alls" och 37 % har angett "nästan allt". 7 % av eleverna har dessutom angett "varje dag" och 12 % har angett att de inte övar alls.

7.5 Sammanfattning av respondentgrupp 2:

Lärare undervisar i större utsträckning eleverna enskilt men anser att deras elever upplever enskild undervisning och gruppundervisning som lika roliga. Detta stämmer då överens med hur eleverna själva valt att värdera dessa två skilda undervisningsformer.

Lärarna upplever att deras elever uppskattar att spela till förinspelad musik och anser även att de ofta har detta moment med i sin undervisning. Eleverna uppger också att de tycker om att spela till musik men att de sällan får göra det på sina lektioner.

Något som är tydligt i resultatet är att eleverna väldigt gärna vill spela inför folk/publik men att de väldigt sällan erbjuds den möjligheten. Lärarna bekräftar att de ser elevernas intresse i detta men att de samtidigt är medvetna om att de sällan ger sina elever möjlighet till att spela inför en publik.

Vi ser att lärarna tror att eleverna, i det stora hela uppskattar sin vistelse i kulturskolan oavsett vilken form och vilket innehåll undervisningen har. Detta bekräftas till viss del av eleverna då även de uppger att de upplever sin vistelse i kulturskolan som positiv och glädjefylld även om vi i vår undersökning ser att de på vissa punkter har skilda meningar om vilka specifika moment de värderar högre än andra.

8. Slutdiskussion

I det här kapitlet diskuteras resultaten för hela vår studie utifrån analysen av vår enkätundersökning och utifrån tidigare forskning.

8.1 I vilken mån innehåller lektionerna på kulturskolan sådant som eleven anser vara roligt med musik och sitt instrument?

Genom vår undersökning ser vi klart och tydligt att eleverna vid kulturskolan uppger att själva musicerandet och att spela sitt instrument är väldigt roligt. Vi har kommit fram till att eleverna, oavsett lektionens utformning värderar själva instrumentspelet väldigt högt och finner musicerande glädjefullt och inspirerande. Eftersom många elever har både enskild undervisning och gruppundervisning så skulle man kunna förvänta sig att eleverna föredrar någon av dessa undervisningsformer, men vår studie visar på att åsikterna kring dessa två inte skiljer sig nämnvärt åt.

De tillfrågade eleverna fick även uttrycka sin åsikt om elevdemokrati och ange hur viktigt de tycker det är att de får vara med och aktivt påverka innehållet av lektionerna. Där ser vi då en genomgående tendens i svaren som visar att eleverna förhåller sig mer eller mindre neutrala till den frågan. Vad detta kan tyda på är, utifrån hur vi ser det, att de i grunden anser det vara viktigt att de får tycka till, ha åsikter och känna att de kan påverka sina lektioner men att de samtidigt vill ha en tydlig vägledning från sin lärare.

När vi jämför hur lärare och elever har svarat på frågan angående lätta och svåra saker att spela så ser vi att lärarna medvetet väljer att ge eleverna svåra dvs. utmanande uppgifter. Detta gör de även om de själva tror att eleverna hellre spelar lätta saker. Vi väljer att utifrån våra gemensamma erfarenheter tolka detta som att läraren lägger vikt vid att det material som används i lektionerna ska vara, enligt läraren, av kvalitativt högt musikaliskt värde. Tre ackord kan ha olika värde beroende på vilken artist det är som använder sig utav dem t.ex. Beatles mot Per Gessle där läraren kanske anser att Beatles är av högre musikaliskt värde, medan eleven kanske hellre skulle vilja spela Gessle. Anledningen till detta kan vara att lärarna är starkt färgade av sina egna värderingar om vad som är värt att lära sig och förlitar sig på denna övertygelse, även om de har uppfattningen att eleven föredrar annat material som inte är lika utmanande. I det här fallet vet vi att eleverna i viss mån föredrar svårare uppgifter medan vi i vår undersökning ser att lärarna tror tvärt om. Utifrån våra egna erfarenheter i egenskap av lärarstudenter och lärare samt enligt tidigare forskning anser vi att en förklaring till detta missförstånd kan botten i dålig kommunikation mellan lärare och elever. I samband med denna företeelse skriver Tivenius:

“Musikstudenter uppmuntras aktivt att identifiera sig med sina lärare och att ta in de väsentliga dragen i deras spelande så att dessa drag så småningom blir omedvetna. Det är inte endast synpunkter på fysisk ställning, tonala attribut och andra framförandefaktorer som tas in utan också utlärningsstil, metod, och kanske också repertoar” (Tivenius, 2008:36).

Vår undersökning visar också att det inte finns några stora skillnader i huruvida elever tycker om att spela, för dem, nya saker, saker de spelat förut, lätta saker eller svåra saker. Om musikläraren planerar sin undervisning med utgångspunkt i elevens intresse så hävdar vi att elevernas motivation ökar och materialets svårighetsgrad har mindre betydelse. Schenck skriver: "Eftersom ett av våra undervisningsmål i sig är att hjälpa eleverna att uppnå sina egna mål och tillfredsställa sina egna önskemål måste vi känna till, och kunna identifiera oss med musicerandets roll i deras liv, speciellt när den skiljer sig från vår egen erfarenhet (Schenck 2000:32).

Frågorna angående elevernas intresse för att få spela inför publik samt spela in en låt eller musikvideo visar på de två största skillnaderna mellan i vilken mån eleverna visar intresse för dessa aktiviteter och hur ofta dessa förekommer i kulturskolan. Enligt undersökningen kan vi se att eleverna visar ett mycket stort intresse för att spela inför publik men att de inom kulturskolan sällan får möjlighet till det. Vi anser att det är anmärkningsvärt att kulturskolan inte använder sig av uppspel som ett mer vanligt förekommande inslag i verksamheten. Utifrån våra gemensamma erfarenheter i egenskap av elever, lärarstudenter samt lärare, uppfattar vi detta inslag som något föräldrar och elever i hög grad uppskattar, vilket tydligt framgår av vår undersökning. Detta är inte enbart ett roligt tillfälle utan också en viktig erfarenhet för eleverna att ta del av. Schenck förklarar detta med att: "En självklar målsättning för uppspelningar är att träna sig i att spela för andra [...] Positiva erfarenheter av att spela med andra kan minska barnens *rädsla att misslyckas*, en av de största källorna, oavsett ålder, till nervositet och så kallad scenskräck." (Schenck 2000:160).

Även intresset för att spela in en låt eller musikvideo är starkt hos eleverna men detta är inte heller något som de får ta del av så ofta. I elevens ögon kan en inspelning ses som enbart en rolig aktivitet men detta moment innehåller flera viktiga aspekter. I en inspelningssituation ges eleven en möjlighet att reflektera över sitt eget spelande på ett konkret och överskådligt sätt som annars kan vara svårt att förmedla skriftligt och muntligt. Detta moment ger inte bara läraren ett verktyg att dokumentera elevens progression utan är också ett redskap för eleven att se sin egen utveckling. Det är för oss oklart varför detta moment inte förekommer i någon högre utsträckning. Vi kan enbart spekulera kring detta. En anledning kan vara att lärarna saknar den kunskap som krävs eller att kunskapen finns men utrustning saknas. Trots att eleverna inte får ta del av dessa två ovannämnda aktiviteter så ofta kan vi utifrån vår undersökning ändå se att kulturskolan är en plats som de uppskattar i mycket hög grad.

8.2 Finns det ett samspel mellan instrumentlektionerna och elevernas fritidsmusicerande?

Vi kan se i vår undersökning att 72 % av eleverna har angett att de spelar flera gånger i veckan eller varje dag utanför kulturskolan. Eleverna har i vår undersökning angett att den vanligaste platsen de spelar på utanför kulturskolan är "hemmet". Andra vanligt förekommande sammanhang är "med kompisar", "den vanliga skolan", "band/orkester" och "replokalen". De fyra sistnämnda alternativen ser vi som sociala sammanhang där eleverna träffas och musicerar tillsammans och med andra individer som inte nödvändigtvis går i kulturskolan. Dock ser vi att bara drygt 40 % av eleverna har angett att "allt" och "nästan allt" de spelar utanför kulturskolan är sådant material som de fått från sin lärare. Vi tolkar detta resultat som att det

undervisningsmaterial och den repertoar som används inom kulturskolan i väldigt liten grad förekommer i elevernas fritidsmusicerande i relation till hur många som utövar musik på fritiden. "Pedagogiskt anpassad skolmusik är en kompromiss mellan de krav som ställs i musicerandet i skolan och de traditioner och kunskapsformer som finns företrädda i musiklivet utanför skolan". (Rostvall & West 1998:29) Vidare förklarar författarna att det finns vissa krav för att genomföra en pedagogisk anpassning av musik för att den ska bli ett bra material att arbeta med inom musikskolan. Författarna menar då att denna musik har både för- och nackdelar då den oftast blir lätt för barn att spela trots att de inte utvecklat speciella färdigheter ännu men att den också kan hamna för långt bort från den musik som eleverna på olika sätt har egna erfarenheter och kännedom utav (Ibid. 1998:29). Utifrån detta resultat kan vi se tendenser till kulturskolemusik dvs. en repertoar som oftast bara förekommer inom denna verksamhet. Detta är något som påminner om den skola Lilliestam beskriver innan 1955 då "Skillnaden mellan den musik som förekom i skolan och utanför, på elevernas fritid, kunde vara mycket stor." (Lilliestam 2006:120) vilket är något som känns väldigt märkligt 2011 - nästan 60 år senare.

Anledningen till utformningen av denna repertoar, enligt våra gemensamma tidigare erfarenheter, är att den repertoar som musikläraren använder sig av i sin undervisning är i hög grad influerad av den tidsperiod då den själv utbildades och lärde sig att spela. Detta innebär att ju äldre musikläraren är desto mindre relevant är den musik som lärs ut till eleven om läraren inte aktivt förnyar sin repertoar med nya låtar som grundar sig i elevens intresse. Åsa Bergman skriver att musik är kopplat till identitetsskapande "inte minst för att det går att använda till att reflektera kring vilka vi är och vill vara" (Bergman 2009:192). Utifrån detta tolkar vi det som att anledningen till varför eleverna väljer att inte spela kulturskolematerial på fritiden är att de helt enkelt inte kan identifiera sig med den.

En reflektion över vårt forskningsresultat som vi finner intressant är frågan om i vilken mån elever spelar material de fått från kulturskolan i form av övningar etc. (se figur 4 resp. 7) Vi ser genom vår analys och tolkning att lärare inte riktigt vet hur mycket tid deras elever, på sin fritid spenderar på att öva på det material de har givit sina elever. Detta ser vi eftersom lärarna valt att hålla sig i mitten/neutrala i sina angivelser kan deras svar närmast tolkas som antaganden. De elever som dock angett att de övar varje dag resp. inget alls tycks då inte blivit uppmärksammade för detta av sina lärare. Vad som kan ligga till grund för detta kan vara att de elever som anger att de övar varje dag trots allt inte visar en sådan progression som läraren förväntar sig av en sådan elev. Slutligen så kan det vara så att de elever som inte övar alls ändå har en sådan förmåga och rent utav "talang", som ger läraren intryck av att eleven ägnat mycket tid till egen övning.

8.3 Hur påverkar pedagogen elevernas musikintresse?

Vi ser, som ett resultat av vår undersökning, att det finns en tydlig koppling mellan musikläraren och deras elevers musikintresse. För det första visar vår undersökning att en majoritet av eleverna anser att det är viktigt att de får bestämma och komma med åsikter om innehållet i deras lektioner. Även om det visar sig vara ett något färre elevantal som anser att de i praktiken får bestämma över lektionsinnehållet, är det fortfarande över hälften av dem som anser att de får tillräckligt utrymme att påverka sina lektioner.

Detta kan då tolkas som att de flesta elever går in i verksamheten med vissa föreställningar och förväntningar på vad som är intressant och spännande med just det instrument de har valt att spela, men att de samtidigt har en öppen inställning till lärarens metoder och åsikter med dennes auktoritet i ämnet.

Vi ser att elever på många sätt ser sin/sina lärare som en kunnig förebild inom musik och det instrument som de undervisar i och har därigenom vissa förväntningar på sin lärare. Detta leder till att lärare på gott eller ont, medvetet eller omedvetet påverkar sina elever mer än vad man kan tro.

“Lärare personifierar i sin yrkesroll såväl musikämnet med dess konstnärliga möjligheter, som de samhälleliga värderingar vilka tar gestalt i musikundervisningens villkor. Många elever i musikundervisning har delvis andra förväntningar på undervisningen än sina lärare. Det kan vara en anledning till att en relativt stor andel av alla elever väljer att avbryta sina musikstudier tidigt” (Rostvall & West 1998:23).

Författarna talar vidare om att elever ofta bär på kunskaper och även färdigheter som inte läraren behärskar och att det då är viktigt att läraren ser över sina metoder att ta tillvara på varje elevs musikaliska egenskaper (ibid:23-24).

Tivenius sammanfattar detta fenomen på ett tydligt sätt och utgår ifrån varför lärares undervisning ser ut som den gör:

“Dessa individers tendens att undervisa sina elever på samma sätt som de själva undervisades kan bero på de starka identifikationsprocesser som ofta förekommer mellan lärare och elev.
[...]
Det är inte endast synpunkter på fysisk ställning, tonala attribut och andra framförandefaktorer som tas in utan också utlärningsstil, metod, och kanske också repertoar” (Tivenius, 2008:36).

Detta ger oss en bra förklaring till på vilket sätt de rådande diskurserna inom verksamheten och varje enskilt ämne har bevarats och förts vidare genom åren. Eftersom en elev ser sin lärare som en förebild, eller i vissa fall sin enda referens inom musik- och kulturområdet så sker det mer eller mindre per automatik att eleven härmar sin lärares attribut och tillvägagångssätt. Återigen handlar detta om den socialisering mellan exempelvis läraren och eleven inom det undervisade ämnet som Tivenius talar om när han beskriver utifrån vilka grunder en musiklektör utformar sin undervisning (Tivenius 2008:223).

En ytterligare tolkning av vårt forskningsresultat visar att en klar majoritet av eleverna upplever sin vistelse i kulturskolan som väldigt lustfylld. Vår undersökning har också kartlagt vilka aspekter och moment inom kulturskolan som elever upplever som roligast där vi då ser att alla former av aktivt musicerande upplevs som något roligt. Vi ser även att elever ser kulturskolan som en social mötesplats där de sätter högt värde på att träffa sina vänner, lärare och nya människor. Det vi ser som en sammanfattning av detta är att elever upplever musik som något socialt och att kulturskolan är en verksamhet där den sociala aspekten tas till vara på igenom t.ex. gruppundervisning och ensembler av olika slag. Även de elever som har enskild undervisning ingår då i en socialisering i mötet med läraren som här har en viktig roll.

Vi anser, utifrån kulturskolans perspektiv att ett upprätthållande av elevers musikintresse bygger på att musiklektionen som sådan är något som eleverna ska uppleva som något lustfyllt och inspirerande. Schenck skriver om musiklektionen utifrån ett lärarperspektiv:

“När det fungerar som bäst blir musiklektionerna en positiv upplevelse för eleverna som de bär med sig genom barndomen och senare i deras vuxenroller som till exempel förälder, yrkesarbetande, musikavnjutare eller musikutövare. Det är vårt privilegium att och vår inspirationskälla att känna delaktighet i denna process.” (Schenck 2000:15)

9. Vidare forskning

I arbetet med en studie som denna väcks naturligt fler frågor under resans gång. Vi känner att följande frågor är av stort intresse:

- Vad är den största anledningen till att barn och ungdomar väljer att sluta i kulturskolans verksamhet och vilka är de faktorer som då ligger bakom ett sådant beslut?
- Vilka aspekter rangordnar eleverna högst inom kulturskolan - vad är viktigt och mindre viktigt för dem?

Dessa frågor anser vi utgör en god grund för en kvalitativ studie där respondentgruppen då skulle bestå av elever som valt att avbryta sina musikstudier. Utifrån egna ord kan de då beskriva sina tankar och upplevelser av kulturskolan för att därigenom ge en tydligare och mer direkt inblick i de faktorer som bidragit till deras beslut att lämna verksamheten.

Referenslista

- Bergman, Åsa (2009) *Växa upp med musik. Ungdomars musikanvändande i skolan och på fritiden*. Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs Universitet
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2009) *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Nordstedts Juridik AB
- Illeris, Knud (2007) *Lärande*. Lund: Studentlitteratur
- Lilliestam, Lars (2006) *Musikliv. Vad människor gör med musik - och musik med människor*. Bo Ejeby Förlag
- Rostvall, Anna-Lena & West, Tore (1998) *Handlingsutrymme - om utvecklingsarbete i musikundervisning*. Stockholm: KMH Förlaget.
- Schenck, Robert (2000) *Spelrum - En metodikbok för sång- och instrumentalpedagoger*. Bo Ejeby Förlag
- Tivenius, Olle (2008) *Musiklärartyper: En typologisk studie av musiklärare vid kommunal musikskola*. Örebro Universitet
- Hagström, Karin & Österdahl, Emma (2009) *Påverkar instrumentalundervisningen kulturskoleelevers musikintresse?* Göteborgs Universitet

Internet-länkar:

De nya kulturpolitiska målen (2009):

<http://www.sweden.gov.se/sb/d/11265/a/132101> - Datum: 2010-12-13

Mamut online survey:

<http://www.mamut.com/se/onlinesurvey/> - Datum 2011-02-12

Skolverket: *Läroplaner (Lpo 94)* (2009) Stockholm:

<http://www.skolverket.se/sb/d/468> - Datum 2011-02-10

SMoK: Sveriges musik- och kulturskoleråd:

<http://www.smok.se/om-smok/statistik>, *Nulagesrapport_2008-2009.pdf* - Datum: 2011-01-19

SOU 2010:11. *Spela samman – en ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet:*

<http://regeringen.se/content/1/c6/14/00/55/9a104dfd.pdf>, sid 97) - Datum: 2010-12-13

Bilagor:

Bilaga 1. Jag, kulturskolan och musiken – Elevundersökning

Hej!

Vi gör en liten undersökning om elever och lärare i kulturskolan. Du är helt anonym och ingen information om dig kommer att sparas eller publiceras. Är frågorna lite svåra att förstå? Ta gärna hjälp av föräldrar, syskon eller vänner.

Obs - angående svarsalternativen - i "cirkelformade" knappar kan du bara ge ett svar, men i "rut-formade" knappar kan ge ett eller FLERA svar som du tycker passar.

Genus: Är du kille eller tjej?

- Kille
- Tjej

Årskurs:

- Klass 4-6
- Klass 7-9
- Gymnasiet

Vilket instrument spelar du?

- Gitarr
- Elbas
- Trummor

Vilken typ av lektioner har du?

- Ensam med lärare
- I grupp med andra elever
- I rockband eller orkester

Hur länge har du spelat i kulturskolan?

- Mindre än 1 år
- 1-2 år
- 3-5 år
- mer än 5 år

Varför började du på kulturskolan?

Kryssa i de alternativ som du känner har påverkat dig.

- . Föräldrar
- . Kompisar
- . Syskon
- . Artister / förebilder
- . Eget intresse
- . TV / Radio / internet
- . Skola / lärare
- . Vet ej
- . Annat:

Vad tycker du är roligast med kulturskolan, musik och ditt instrument?

Ange på en skala 1-6, där (1) är tråkigt och (6) är jätteroligt:

Att spela själv:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela med andra i grupp:

(på lektion, rockband eller orkester)

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela lätta saker:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela svåra saker:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela låtar / spela till musik:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela sådant som du INTE har spelat förut:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela sådant som du HAR spelat förut:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela inför folk / publik:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela in en låt eller musikvideo:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att träffa dina spelkamrater och kompisar:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att träffa och lära känna nya människor:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Hur mycket av detta får du göra på dina lektioner?

Ange på en skala 1-6, där (1) är inget alls och (6) är väldigt ofta:

Att spela själv:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela med andra i grupp:

(på lektion, rockband eller orkester)

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela lätta saker:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela svåra saker:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela låtar / spela till musik:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela sådant som du INTE har spelat förut:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela sådant som du HAR spelat förut:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela inför folk / publik:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela in en låt eller musikvideo:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att träffa dina spelkamrater och kompisar:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att träffa och lära känna nya människor:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Tycker du att det är viktigt att du får bestämma vad ni gör på lektionerna?

Ange på en skala 1-6, där (1) är Inte viktigt och (6) är väldigt viktigt

Inte viktigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt viktigt Vet ej

Hur mycket känner du att du får bestämma vad ni gör på lektionerna?

Ange på en skala 1-6, där (1) är inget alls och (6) är väldigt ofta:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Hur mycket spelar du utanför kulturskolan?

- Inget alls
- En gång i veckan
- Flera gånger i veckan
- Varje dag

Hur mycket av det du spelar på fritiden är sådant som du fått från kulturskolan?

(Till exempel övningar, läxor eller annat material)

- Inget alls
- Nästan inget alls
- Nästan allt
- Allt

I vilka sammanhang utanför kulturskolan spelar du något instrument?

- . Inget alls
- . Hemma
- . I replokalen
- . Med ett band / orkester
- . Med kompisar
- . I den vanliga skolan
- . I en kör (sjunger eller spelar)
- . På fritidsgården
- . I en studiecirkel
- . I kyrkan
- . I någon annan fritidsverksamhet

På vilka sätt tillägnar du dig musik i din vardag?

- . Spotify
- . Youtube
- . Webradio
- . TV
- . Radio
- . Mp3 mm.
- . Musik-DVD
- . CD-skivor mm.
- . Går på konserter

Annat:

--

Har du roligt på kulturskolan?

Ange på en skala 1-6, där (1) är tråkigt och (6) är jätteroligt:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Tack för att du hjälpte oss med vår undersökning! =>

Bilaga 2. Jag, kulturskolan och musiken – Lärarundersökning

Hej!

Vi gör en liten undersökning om elever och lärare i kulturskolan. t.ex. elever och lärares syn på verksamheten.

Du är helt anonym i den här undersökningen då ingen användarinformation sparas eller publiceras.

Obs - angående svarsalternativen - i "cirkelformade" knappar kan du bara ge ett svar, men i "rut-formade" knappar kan ge ett eller FLERA svar som du tycker passar.

Genus:

- Man
- Kvinna

Vilket / vilka instrument undervisar du i?

- Gitarr
- Elbas
- Trummor

Vilken typ av lektioner har du?

- Ensam med lärare
- I grupp med andra elever
- I rockband eller orkester

Hur länge har du arbetat inom kulturskolan?

- Mindre än 1 år
- 1-2 år
- 3-5 år
- mer än 5 år

Vad tror du är den största anledningen till att elever börjar på kulturskolan?

- Föräldrar
- Kompisar
- Syskon
- Artister / förebilder
- Eget intresse
- TV / Radio / internet
- Skola / lärare
- Vet ej

Annat:

Vad tror du elever tycker är roligast med kulturskolan, musik och sitt instrument?

Ange på en skala 1-6, där (1) är tråkigt och (6) är jätteroligt:

Att spela själv:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela med andra i grupp:

(på lektion, rockband eller orkester)

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela lätta saker:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela svåra saker:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela låtar / spela till musik:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela sådant som du INTE har spelat förut:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela sådant som du HAR spelat förut:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela inför folk / publik:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att spela in en låt eller musikvideo:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att träffa dina spelkamrater och kompisar:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Att träffa och lära känna nya människor:

Tråkigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Jätteroligt Vet ej

Hur mycket av finns med på dina lektioner?

Ange på en skala 1-6, där (1) är inget alls och (6) är väldigt ofta:

Att spela själv:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela med andra i grupp:

(på lektion, rockband eller orkester)

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela lätta saker:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela svåra saker:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela låtar / spela till musik:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela sådant som du INTE har spelat förut:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela sådant som du HAR spelat förut:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela inför folk / publik:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att spela in en låt eller musikvideo:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att träffa dina spelkamrater och kompisar:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Att träffa och lära känna nya människor:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Tycker du att det är viktigt att eleverna få bestämma vad ni gör på lektionerna?

Ange på en skala 1-6, där (1) är Inte viktigt och (6) är väldigt viktigt

Inte viktigt 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt viktigt Vet ej

Hur mycket känner du att de får bestämma vad ni gör på lektionerna?

Ange på en skala 1-6, där (1) är inget alls och (6) är väldigt ofta:

Inget alls 1. 2. 3. 4. 5. 6. Väldigt ofta Vet ej

Hur mycket tror du dina elever spelar utanför kulturskolan?

- Inget alls
- En gång i veckan
- Flera gånger i veckan
- Varje dag

Hur mycket tror du att dina elever, när de spelar på fritiden, är sådant som de fått från kulturskolan?

(Till exempel övningar, läxor eller annat material)

- Inget alls
- Nästan inget alls
- Nästan allt
- Allt

Vad tror du är den största anledningen till att elever väljer att hoppa av kulturskolan?

(t.ex. anledningar till tappat intresse mm.)

Tack för att du hjälpte oss med vår undersökning! =)